

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

Symbolum LXV. Hippolytus adolescens, castimoniæ decus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

terrūt; nescio, quomodo vana perturbent: vera enim modum suum habent. Verisimile est, aliquid futurum mali, non statim verum est. Quam multa inexpectata venerunt; quam multa expectata, nunquam compa-
ruerunt? Nimirum etiam leones terrentur larvis. Fama haud dissimilis est, illi ranæ. De qua in fabellis: Leo auditis ranæ clamoribus, primum percelli animo cœpit; quod crederet ingentem animantem tantæ vocife-
rationis autorem esse. Dum animo confirmato, contra illum clamatorem se parat, & ad pugnam accingit, ecce videt prorepentem ranulam de pro-
pinquo lactu, quam simul indignatione, simul etiam pudore affectus protin-
us pede conculcatam attrivit. Quod doceretur non ad quemlibet strepi-
tum esse expavescendum, neque re inexploratâ terri oportere. In pro-
verbiis *Terror & Casus Panicus* dicitur, cum repentinæ consensionationes im-
mittuntur animis, lymphaticis simillimæ, ratione & mente carentes. De
quo, Symb. 102. Veteres illorum tumultuum concitatore Pana facie-
bant, ego cum Poëtis & historicis ajo illorum Concitatricem Famam esse.

SYMBOLUM LXV.

Hippolytus adolescens castimoniam Decus.

15. *Metam.* & 7. *Æneid.*

Ethicè.

1. Laus venationis. 2. Castitatis pericula. 3. Castitas fortis. 4. Incon-
tinentia muliebris. 5. Castitatis præmia. 6. Inconsulta credulitas.
7. Medicorum laus. 8. Medicorum vituperatio. 9. Medicorum
arrogantia. 10. Medicorum honores. 11. Medicorum conditiones.

Hippolytus Thesei & Hippolytæ Amazonis (quidam *Antiopen* appellant)
filius, præcul habitis feminarum amoribus, cœlibem agebat vitam,
Dianæque studiis addictus, sese venatu oblectabat, haud ignarus,
pudicitiam tutius inter feras, quam homines versari: Otium, capitalem
eius hostem, exercitiis ingenuo juvene dignis præfligari. Aberat domo
(Athenis) Theseus, cum *Phædra* noverca, dudum privigni formâ capta,
absentiâque mariti, occasionem explendi turpis desiderii rata, castissimum
juvenem ausa est ad flagitium sollicitare. Exhorrescit ille facinus nefan-
dum, & mulieris impudentiam generosa severitate à se repellit. Illa nul-

lum blanditiis suis locum relictum videns, vertit amorem in ultionis cupiditatem, exitium juveni machinatur. Ad patrem jam reducem defert filium, tentata pudicitiae crimine, reiq; testem ostendit gladium, quo vim reuerti parasset. Theseus fidem habet calumniae, extorrem agit Hippolytum, non sine derestationibus & diris imprecationibus. Tria enim fertur à Patre Neptuno exoptasse; primò felicem expeditionem in *Scinem* & *Procasten* latrones, Atticam infestantes; deinde exitum è *Labyrintho*, quò ipsum Minos incluserat. Tertium erat votum, ut filius in poenam attentati flagitii, discerptus equis, periret pessimè. Pondus optata habuere. Latrones sustulit; è *Labyrintho* evasit; filium perdidit. Nam ubi Hippolytus conscenso curru, arreptaque fugà, fortè præter littus maris Corinthiaci ferebatur; ibi tum, concitante Neptuno, repente assurgere fluctus, & immanis phocas, seu bellua marina, taurino capite ex pelago emergere, & horrendo rictu undas evomere coepit. Aspectu monstri conterriti equi, Hippolytum nequiequam habenas tenentem, per avia & invia, per vepres & saxa raptant, juvenemque infelicem, loris implicitum varias in partes miserè discerpunt ac dilaniant. Quòd ubi rescivit malè sibi conscia mulier, scelus suum, falsumque crimen apud maritum confessa, ferro se transfigit. Hippolytum revocavit ad vitam Æsculapius, præstantissimus Medicus, quippe Apolline, medentium Deo, genitus; Diana juvenem, vitæ restitutum, nemus Aricinum habitare, & mutato nomine *Virbium*, quasi *bis Virum* dici, interque deos minores, hoc est, silvarum numina, locum habere iussit.

Ethica.

Aliquot doctrinæ ethicae sunt ex hac narratione hauriendæ: quarum prima est hæc. I. Generosa voluptas est venatio, & præstantissimum castitatis præsidium. Nam ut otium pulvinar est Libidinis, sic exercitatio præstantissimum adversus eam pestem remedium. Egregiè Hippolytus apud Senecam Act. 2. Scen. 2.

Non alia magis est libera, & vitio carens,
Ritusque melius vita quæ priscos colat,
Quàm quæ relictis moenibus silvas amat.
Non illum avaræ mentis inflammat furor,
Qui se dicavit montium insontem jugis:
Non aura populi, & vulgus infidum bonis,

(a) *Laus venationis.*

Non

Non pestilens invidia, non fragilis favor,
 Non ille regno servit; aut regno imminens
 Vanos honores sequitur, aut fluxas opes;
 Spei, metusque liber. Haud illum niger,
 Edaxque livor dente degeneri petit,
 Nec scelera populos inter atque urbes sita
 Novit.

Quid autem frequentius in urbibus, quàm Veneris flamma, quæ per domos, & abstrusos domorum angulos passim grassatur? Xenophonte teste: Cyrus Persarum rex, orbe toto laudatissimus, virtutes suas præsertim continentiam, debebat venationi, quâ à puero se exercuit. De eo memoratus historicus, cum, inquit, *Panthea* formosissima feminarum capta esset, atque ad eum adducenda, vetuit: ne vel oculis castitatem matronalem, & suam violaret, atque *Araspo* ex amicis suadenti adire eam, & alloqui: esse enim mulierem insigni formâ, & regis planè oculis dignam: ob istuc ipsum, inquit, magis est, ut abstineam. Etenim si nunc illam adiero, cum vacat; fortasse illa efficiet, ut adeam, etiam cum non vacat, eique assideam, neglectis rebus seriis. Vox digna Principe & forti, & casto. Lips. in Exempl. Polit. c. 16. Venatio corporibus valetudinem, mentibus conciliat integritatem. Hippolytus post stratos apros & ursos, contra leenam, qualis erat Phœdra, fortissime depugnavit. Laboribus induratus, mollitiem lenocinii aspernatus est; tela contempsit Cupidinis, ipse pharetra munitus & arcu. Sic est: castu, cursu, saltu, disco, lucta, nobili quinquertio tam animus firmatur, quàm corpus, adversus desidiam, & femineas illecebras. Eleganter recentior Poëta de venatûs dignitate:

Si rectè memini; magni Chironis alumnus
 Et generosus Abas.

Laudantur à venabilis.

Pergama qui fundo subvertit, & Hectora curru;
 Fertur amâsse nemus,

Senisque rupem Thessali. P. Jacob. Balde in Silvis.

Achilles scilicet, alique heroës fortissimi, virtutis fundamenta jecerunt venando. Nec frustra Diana, nemorum, montiumque custos, & venantium Præses perpetuam coluisse virginitatem fingitur: nam Cursus, labor, æstus, frigus, sitis, fames, fatigatio, cubatio humi, sunt rudimenta virtutis, propugnacula castitatis, antidotum continentia, horror, terrorque Veneris. Horat. l. 1. Od. 1.

----- manet sub Jove frigido
 Venator, teneræ conjugis immemor,
 Nedum appetitor alienæ. Idem lib. 3. Od. 24. Romanæ juven-
 tutis molliem perstringens, ait:

Eradenda Cupidinis
 Pravi sunt elementa: & teneræ nimis
 Mentis asperioribus
 Formandæ studiis, nescit equo rudis
 Hære ingenuus puer
 Venarique timet, ludere doctior.

Et verò maximum integritatis præsidium est solitudo. In turba
 alter alteri vitium affricat. Quid in populari fremitu, & forensi strepi-
 tu reperias, nisi contentiones, adulteria, fraudes, injurias, furta, ra-
 pinas, homicidia? ubi cupedinarii, Iurcones, ganeones, gnathones,
 quibus placet *fornix & uncta popina*, ut ait Flaccus. *Ibi blandiloquentu-
 li, harpagones, mendaces, latebricolarum hominum corruptores*, ut loqui-
 tur Plautus. Quid enim aliud est forum, nisi area laborum, palæstra
 discriminum, scena fallaciarum, labyrinthus errorum, circulatorum lu-
 dus, causidicorum circus, spelæum ferarum: ubi quies est anxia, gau-
 dium trepidum, conatus irritus, grata phrenesis, dulce virus, inconsul-
 ta securitas; personata læritia, larvata justitia, confusus ordo, inops co-
 pia, dives inopia, honor inglorius. Puritatis asylum est secessus, hinc
 Ecclesia de S. Joanne Baptista:

Antra deserti teneris sub annis
 Civium turmas fugiens petisti,
 Ne levi saltem maculare vitam
 Famine posses.

II. (b) Variæ castitatis insidia, etiam à domesticis, & ab iis, à
 quibus minimè timeas, cavendæ. Phœdra privignum Hyacinthum per
 nutricem, vaserrimam vetulam & lenam sollicitavit. Ejus blanditias
 refert Seneca act. 2. Scena. 2.

----- Curas Bacchus exoneret graves;
 Ætate fruire: mobili cursu fugit.
 Nunc facile pectus, grata nunc juveni Venus,
 Exultet animus. Cur toro viduo jaces?
 Tristem juventam solve: nunc luxus rape
 Effunde habenas; optimos vitæ dies

Effuere

(b) Castitatis insidia.

Effluere prohibe, propria descripsit Deus
 Officia, & ævum per suos ducit gradus.
 Latitia juvenem, frons decet tristis senem.
 Quid te coërces, & necas rectam indolem?
 Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit,
 Quæcunque latis tenera luxuriat fatis.

Quid fallacius hoc lenocinio? post primos insultus successit ipsa Phœdra, juvenile & tantò validiores machinas ad expugnandum juvenile pectus adhibuit, quantò nequius impurum desiderium honesti amoris vocabulis textit: Quin etiam verbis oscula & amplexus adjunxit? Ille quid?

O scelere vincens omne femineum genus,
 Procul impudicos à casto amore
 Tactus. quid hoc? etiam in amplexus ruis?
 Stringatur ensis; merita supplicia exigit.

III. (c) O nobilem & fortem animum, atque à fabulis vindicandum! Mereris, mereris Hippolyte, ut inter illustres Josephi, Nice-tæ, aliorumque castitatis propugnatorum triumphos æternitati consecreris. Strenuum in hac eadem palæstrâ sese præbuit Athletam adolescens ille Hetruscus, de quo Valerius lib. 4. c. 6. Excellentis in ea regione (Hetruria) pulchritudinis adolescens, nomine *Spurina*; cum mira specie complurium feminarum illustrium sollicitaret oculos, ideòque viris, ac parentibus earum se suspectum esse sentiret; oris decorem vulneribus confudit, deformitatèque sanctitatis suæ fidem, quàm formam irritamentum alienæ libidinis esse maluit. Majus etiam pro tuenda Castitate facinus patravit Democles puer, in quo dubium, major pudicitia, an forma corporis elegantior fuerit. Is cum videret se ad flagitium invitari à *Demetrio Poliorcete* (Antigoni Macedoniae regis filio) nec aliter vim tyranni importunam posset effugere; in proximum ferventis aquæ leberem se conjecit, ibique ad mortem durare maluit, quàm quid inhonestum perpeti. Plutarch. Hæc Gentilium exempla, quem christianorum juvenem in ruborem non dēt, & in amorem continentia non adducant? Addamus his recentiore ex hoc certamine palmam, ex India petitam. Indus erat *Angelopoli* (quæ est urbs in Mexico) Neophytus, florentis formæ, quem suus pudor, modestiaque amabiliorem fecerant. In hunc procax mulier adjectis cupidinis oculis, dedit operam quæstis prætextibus, ut nihil malè suspicantem in ædes acciret. Hic dum eum, ocluso prius diligenter ostiò, flagrans amentia meretrix,

(c) *Castitas fortis.*

trix, ad suæ libidinis assensum trahit: ille datæ Christo fidei memor, magnopere renuere; contra lupa illecebras intendere, prensarèquè reluctantem. Denique conatu summo, manibus se impuris castus juvenis avellit, & in conclave proximum fugit, vesanâ feminâ, quod elabi non posset prædam sciret, modicum excurrere sinente. Tentatis puer eò intervallò foribus, eas diligentissimè obseratas sentiens, eò desperationis subitò raptus est, ut laqueo ex obvio fune, collo inserto, sese de tigillo suspenderit. Favuit ignoscens Deus castæ mentis proposito, inconcessam per opinionis errorem declinandi flagitii viam ineunti. Ruptus brevi laqueus, pendentis corpus cum sonitu in subjectum effudit solum. Accurrit excita strepitu nequam mulier, & ad spectaculum inopinatissimum tota cohorrescens, dilectum ex stupore castus mortuo similem verè obiisse rata, nexu & ipsa raptim nodo, ex eodem tigno constrictis faucibus, sese dejicit. Non multò post reversus è deliquio juvenis oculos aperit, & pendentem videns feminam, admonente humanitatis officio, utcunque de se meritæ, succurrere conatur. Funem frangit, excitare sopitos, si fortè, sensus succussione tentat, aquam inspergit. Frustra omnia. Infelix anima evolaverat, nulla jam arte revocabilis. Ita mors à duobus advocata, sapienti discrimine, innocenti pepercit, fontem extinxit. P. Petrus Possinus Parte V. Histor. Soc. lib. 10. n. 239. anno Ch. 1590.

IV. Nihil violentius feminâ, quando vel amat, vel odit. verè Seneca in Medea in choro act. 3.

Cæcus est ignis stimulatus ira:

Nec regi curat, patiturve frænos:

Haud timet mortem; cupit ire in ipsos
obvius enses.

Causa indomitæ flammæ, formosa Hippolyti facies. Seneca in Hippolyto act. 2. Chor.

Raris forma viris (sæcula prospice)

Impunita fuit.

(d) Pulchritudo corporis blandum malum, & amabile periculum; plurimos pellexit & perdidit. Secundùm Pindarum est Præco Veneris. Juxta Xenophontem: pulchritudo est ignis, qui tangentes urit, distantes inflammat. S. Basilius vocat aculeum voluptatis. S. Grego. Nazianz. dulcem illecebram, charum venenum. Josephum illum Hebræum cur deperiit Ægyptia domina? quia erat pulchrâ facie, & de-

(d) Incontinentia muliebris.

corus aspectu. Genes. 49. adeo venustas oris etiam innocens vulnerat. Experientia non opus est exemplis. Crispum Constantini M. filium quid perdidit? Noverca: cur? quia mulieri lascivæ placuit juvenis: hinc ob repulsam criminationes, & innocentis cædes. Non impunè tamen. Calumniatrix sceleris comperta, ardenti balneo interempta est. Baron. ad annum Ch. 324. Idem ex Sigonio ad annum 996. refert: Mariam augustam, Othonis III. Imperatoris conjugem, cum Mutinensem Comitem nequicquam in amorem suum pellicere tentasset, cum ad maritum de stupro insinulasse. Credulus Imp. insontem plecti iussit. Comitissæ uxor innocentiam viri candenti laminâ innoxie manibus tractatâ demonstravit. Augusta Calumniæ convicta, rogo est addicta. Phædra de se ipsa pœnas sumpsit, nam crimen falsò impactum, plerumque in caput auctoris recidit. Triumphat tamen aliquando ad tempus vicitrix improbitas. Documentum ejus rei *Baldvinus* Latinorum in Oriente Imperator fuit, quem *Ioannizus*, Græcorum Imperator, victum vinctumque cum in custodia attineret, & is nefandis Imperatricis sollicitationibus assentiri, pro Christiana constantia nollet, accusatus, condemnatus, manibus & pedibus amputatis, in subjectam urbis Bizantinæ vallem præcipitatus, feris & avibus pabulum est objectus. Non tetigere castissimum corpus bestia. Triduo post efflavit animam constantissimus heros in fide, Christo, & virtuti data. Calvaria auro inclusa, pro Scypho serviit crudelitati. Petrus Douterman in Constantinop. Belgica lib. 4. c. 15.

V. (e) Jam præmia Castitatis attendamus. Hippolytus ad vitam revocatus, quid significat aliud, quam virtutem emori non posse, nec extingui: vivit etiam post fata in hominum memoria, & laudibus celebratur. Quod verò juvenis castissimus *minores* inter *Deos* sit collocatus, indicat, ut nullum est difficilius certamen, quam quod pro castitate geritur, ita proxime ad cœlestium naturam accedere, qui mortali in corpore mentem servant incorruptam, & pudoris integram. S. Augustini dictum est serm. 250. de Temp. Inter omnia certamina Christianorum, duriora sunt prælia Castitatis: nam ibi continua pugna, & rarior victoria. Vicit Hippolytus, & divum meruit honores. Et verò quid gloriosius, quam quod nomen *Virbij*, seu *bis Viri* tulerit. Satis erat, si adolescentem, *virum* vocaremus. Sed major erat viro, & duplo major, qui in pugna tam ardua, mediis in Gentilium tenebris, Veneris incestæ cultorum, ausus est esse bonus, castus, integer. Equidem

C c c

ut

(e) Castitatis præmia.

ut Libido emollit & emasculat corpora simul & animos ; sic castimonia ac continentia corroborat, firmat, vegetat. Hujus rei memorabile exemplum refert Guilielmus Tyrius de bello sacro. Godefredus Bullionius, Dux Lotharingæ, & militarium copiarum in Palæstinam Ductor, anno Christi 1099. in obsidione Jerosolymitana horribili Saracenorum strage edita, primus in muros insiliit, regniq[ue] Solymæi coronâ donatus, barbaris sacrosanctum JESU mausolæum eripuit. Is tanto erat robore præditus, ut virum cum equo medium divideret acinace ; mirantibus & aciem ferri explorantibus, respondit : vim inesse dextræ, non gladio, quippe *quæ nunquam molli, vel turpi aliquo contactu elanguerit, aut effaminata sit.* Hos Virbios efficit Castitas. Ad rem Seneca lib. 3. Natural. quæst. *Quid est præcipuum in rebus humanis ? animus luxurie non adversus tantum, sed infestus.*

VI. (f) Inconsulta Thesei credulitas meritò terreat Principes, quorum aures circumsonant assentatores, obtrectatores, delatores, calumniatores. Præter Theseum exempla habemus in Putiphare, Pharaonis regis Ægyptii, militari Duce. In Constantino M. In Othone Cæsare, aliisque viris summis, quos circumvenit lingua calumniatrix, & in feram pœnitudinem conjecit. De mala parentum *imprecatione*, quâ Theseus devovit filium alibi dicimus. *Neptunus* quoque, quamquam DEUS, vitio non caruit, fidem in re mala servavit. Meminit ejus Cicero 1. Offic. his verbis : Potest etiam accidere promissum aliquod, & conventum, ut id effici, sit inutile vel ei, cui promissum sit, vel ei, qui promiserit. Nam si, ut in fabulis est, Neptunus quod Theseo promiserat, non fecisset, Theseus filio Hippolyto non esset orbatus. Ex tribus enim optatis, hoc erat tertium, quod de Hippolyti interitu iratus optavit : quò impetratò, in maximos luctus incidit. Hæc ille. Et Isidorus : In turpi voto rescinde fidem, muta decretum : impia est promissio, quæ scelere adimpletur.

VII. (g) Ex *Æsculapio* quoque doctrinam pro Medicis hauriamus. Traditur is *Apollinis Coronidisque* Nymphæ filius fuisse. Quia naturâ, ingenioque præclarus, medicinæ operâ plurima valetudini hominum utilia invenit. Adeò verò peritiâ artis excelluit, ut quam plurimos desperatis morbis liberârit, indèque fama vulgârit, eum mortuos ad vitam reduxisse. Ob eam rem ferunt, ipsum apud Jovem à *Dite* accusatum, tanquam ipsius imperium diminuentem, quòd in dies pauciores interirent curante *Æsculapio*. Eâque causâ exacerbatum Jovem, fulmine

(f) *Inconsulta credulitas.* (g) *Medicorum laus.*

fulmine Æsculapium occidisse. Hippolytus apud Ovidium de sua vita
recepta.

----- quam postquam fortibus herbis
Atque ope Pæonia, Dite indignante, recepi.

Et Maro. 7. Æneid.

Tum pater omnipotens, aliquem indignatus ab umbris
Mortalem infernis, ad lumina surgere vitæ,
Ipse repertorem medicinæ talis & artis,
Fulmine Phæbigenam stygias detrusit ad undas.

Ridet Lactantius deos à Diis fulminari. Ad mores traducta hæc
Medici fulminatio, significat invidiam *tribus funerarie*, cui non est be-
ne, nisi malè sit plurimis. Dolent, & diras omnes in Medicos devo-
vent libitinarii, pollinctores, Sandapilarii, Vespillones, qui potenti-
bus efficiunt herbis, rarior ut cespes injiciatur tumulandis.

VIII. (b) Fulmina tamen in Æsculapios vibrantur multò cre-
briora, quòd longè plures demittant ad inferos, quàm reducant ad su-
peros, id est, ad vitam, & bonam valetudinem, qualis erat Diaulus il-
le, de quo Martial. l. 1.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus
Quod Vespillo facit, fecerat & Medicus.

Idemque lib. 6.

Lotus nobiscum est hilaris, cœnavit & idem,
Inventus manè est mortuus Andragoras.

Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
In Somnis Medicum viderat Hermocratem.

Ex Pindaro narrat Tertullianus in Apologet. Æsculapium avari-
tiæ meritò, quâ medicinam exercebat, fulmine vindicatum. Hinc re-
centior quidam Epigrammatarius in Medicos vel imperitos, vel avaros
falsè ludit. Apponemus quædam:

Jurisconsultorum est idem status, & Medicorum,
Damna quibus licito sunt aliena lucro.

Hi morbis ægrorum, agrorum litibus illi
Dant patienter opem, dum potiantur opes.

Aliud.

Furtum non facies, Juristæ scribitur hæc lex:
Hæc, *non occides*, pertinet ad Medicos.

C c c 2

Aliud.

(b) *Medicorum usurperatio.*

Aliud.

Qui tuus est, *Patiens*, ó tórque quaterque beatum,
Ægrotare illum non patiere diu.

Aliud.

Pharmaca das ægrotó, æger tibi porrigit aurum,
Tu morbum curas illius, ille tuum.

Aliud.

Pollicitus nonnulla, nihil mihi Pontice præstas?

Ut Medicus, quamvis nil det, ait, *Recipe*.

Possent hæc ignosci Poëtis, quibus mentiri licet & fingere, nisi Plinius gravissimus autor lib. 29. c. 1. nat. hist. acriùs in Medicorum imperitiam inveheretur. In hac, inquit, artium sola evenit, ut cuicumque medicum se professo, statim credatur, cum sit periculum in nullo mendacio majus. Non tamen illud intuemur: adeò blanda est sperandi pro se cuique dulcedo. Nulla præterea lex, quæ puniat inficitiam capitalem, nullum exemplum vindictæ. Discunt periculis nostris & experimenta per mortes agunt: medicóque tantùm, hominem occidisse impunitas summa est. Hæc ille. Hadrianus Imp. moriens dixit illud Menandis vulgatum: *Turba Medicorum Cæsarem perdidit*. Nicocles medicos felices vocabat, quoniam eorum successus sol intuetur, errores autem tellus operit.

IX. (i) Sed ad Æsculapium. Sunt, qui existiment, ideò extinctum fulmine, quòd propter felicitatem medendi supra hominem se extulerit, & tanquam Deo thus sibi adoleri voluerit ab iis, quibus sanitatem reddidisset. Credibile facit hoc commentum arrogantia *Menecratis*, Syracusani medici, cui cum desperatæ aliquot curationes feliciter cessissent, morbo comprimis sacro medebatur hac lege, ut liberari, se ipsius servos faterentur, ipsùmque Jovem appellarent. Feruntque in id tumoris fuisse evectum, ut quandoque ad Agefilaum Spartæ regem hoc scriberet. *Menecrates Iupiter Agefilao salutem*. Rex offensus eo proœmio, præterea nihil dignatus est legere, sed rescripsit in hunc modum. Rex Agefilaus Menecrati *ὕγιαίειν*, id est, *bene valere, seu sanam mentem*. Plutarch. in appotheg. & Cælius c. 38. lib. 6.

X. (k) Denique Æsculapius inter deos relatus est, non Epidauri tantùm, sed etiam Romæ, & alibi pro Numine cultus. Neque minùs eius magistro *Chironi*, & filiis *Machaoni* ac *Podalirio*, exstructis delubris ac statuis, divini sunt honores habiti. De Podalirio refert Cælius lib. 14. c. 13.

Syrnam

(i) Medicorum arrogantia (k) Medicorum honores.

Syrnam Cariæ civitatem ab ipso conditam, & denominatam à *Syrna* Damedhi regis filia, quam tecto delapsam, misso ex utroque brachio sanguine, persanavit.

Quod Rex admiratus, generum sibi optavit, Chersonesò illi traditâ: adeò casus, in sublimem fortunam extulit medicum; de quo, eiusque similibus dici possit illud 5. *Æneid.*

Attulit ipse viris optatum casus honorem.

Hippocrati, teste *Plutarcho*, corona aurea centum librarum è tota Græcia oblata est. Antonius Musa, quod Augusto Cæsari afflictum genu curasset, à Romanis statua ex alabastro donatus est. *Sueton.* in August. Recentioribus sæculis Petrus Apponensis, medicus Patavinus, ad Pontificem Honorium accersitus, singulis diebus quadringentos coronatos, salarii loco accepit. *Philipp. Camerar.* Horar. subseciu. cent. i. c. 4. Ludovicus XI. Rex Galliæ, apud Cominæum historicum, medico suo mensuum stipendium decem aureorum millia dare solebat, sic ut intra quintum mensum illa ab eo quinquaginta quatuor aureorum seu coronatorum millia reportaret. Nunquid

Dat Galenus opes? & dat Galenus honores?

Quòd *Siracides* confirmat cap. 38. *Disciplina medici exaltabit caput illius, & in conspectu magnatorum collaudabitur.* Et meritò quidem suo. Nam ut *Marsilius Ficinus* ait: ars medica & divinitus accepta est, & divinitus exercetur.

XI. (1) Apud *Pausan.* in Corinth. *Æsculapii* simulacrum sedet in folio, scipionem tenens, altera manu draconis caput premit, cane ad pedes decumbente. *Solium & virga* typus est imperii, quod medicus gerit in ægros: *Draconis* caput prudentiam significat, & venenum, cui dominatur, imò quod in medicinam vertit. *Canis* fidelitatem denotat ægrotis adhibendam. *Æsculapio corvus* sacer, futurorum prælagum indicat; eadem *gallus* immolari solitus, vigilantiam ostendit. Quibus virtutibus si præditus fuerit, qui artem hanc proficitur, nã nos ipsum cum *Æsculapio* inter ordines deorum collocabimus. *Æsculapii* filix erant. *Panacea & Hygeia*, id est: morborum omnium *remedium & sanitas.* Felix Medicus, qui cum his conjungit nuptias; infelix, qui vel generat, vel sibi copulat, *Cacopharmacum & Libitinam*, quæ, juxta Poetas, non rarò epithalamium in epicedium vertunt.

C c c 3

SYM-

(1) Medicorum conditiones.